Manifest för en ekosocialistisk revolution – Bryt med den kapitalistiska tillväxten

(Ur Fourth International, mars 2025. Översättning från engelska, Göran Källkvist. Manifestet antogs i februari 2025 av Fjärde internationalens 18:e världskongress.)

Innehållsförteckning

Inledning....2
Det objektiva behovet av en ekosocialistisk, antirasistisk, antimilitaristisk, antiimperialistisk, antikolonialistisk och feministisk revolution....3
Den värld vi kämpar för....8
Vår övergångsmetod....12
För ett antikapitalistiskt övergångsprogram....13
Huvudlinjerna i ett ekosocialistiskt alternativ till kapitalistisk tillväxt....14
Offentliga förebyggande planer mot katastrofer, anpassade till sociala behov och under folklig kontroll....14
Fördela rikedomarna för att ge gratis omvårdnad av människor och vår levande omgivning..14
Utvidga allmänningar och offentliga tjänster, mot privatisering och marknadsutsättning.....15
Tag pengarna där de finns: kapitalisterna och de rika måste betala....15
Ingen befrielse utan antirasistisk kamp....16
Frihet att röra sig och bo på jorden! Ingen är olaglig!....16
Avskaffa onödig och skadlig ekonomisk verksamhet....17
Livsmedelssuveränitet! Bryt med industrijordbruk, industrifiske och köttindustrin....17
Samexistera med allt levande, stoppa massakern på arter....18
Folkliga stadsreformer....18
Socialisera energi och finanser utan kompensation eller återköp för att så fort som möjligt slippa ifrån fossila bränslen och kärnkraft....18
Öppna datacentralernas ”svarta lådor”, socialisera de stora teknikföretagen....19
För folkens befrielse och självbestämmande; mot krig, imperialism och kolonialism....19
Garantera sysselsättning för alla, säkerställ nödvändig omskolning i ekologiskt hållbar och socialt användbar verksamhet....19
Arbeta mindre, lev och arbeta bättre, lev ett gott liv....19
Minska, återanvänd, återvinn....20
Garantera kvinnors rätt att kontrollera sina egna kroppar och till ett liv utan våld....20
Kunskap är en gemensam tillgång: reformera utbildning och forskningssystem....21
Bort med tassarna från de demokratiska rättigheterna! Folklig kontroll och självorganisering av kampen....21
Främja en kulturell revolution grundad på respekt för allt levande och ”kärlek till Pachamama”....21
Självförvaltad ekosocialistisk planering....22
Materiell global nedväxt inom ramen för en ojämn och sammansatt utveckling....22
Gå mot flodvågen, förena kampen för att bryta med den kapitalistiska produktivismen. Ta makten, inled en ekosocialistisk sammandrabbning baserad på egen aktivitet, självorganisering, kontroll underifrån och bredaste demokrati....24

Inledning

Detta manifest är ett dokument från Fjärde internationalen, som grundades 1938 av Leo Trotskij och hans kamrater för att rädda oktoberrevolutionens arv från den stalinistiska katastrofen. Fjärde internationalen avvisade all steril dogmatism, och har införlivat de sociala rörelsernas utmaningar och den ekologiska krisen i sitt tänkande och sin praktik. Dess krafter är begränsade, men den finns på alla kontinenter och har aktivt bidragit till motståndet mot nazismen, maj -68 i Frankrike, solidariteten med den antikoloniala kampen (Algeriet, Vietnam), antiglobaliseringsrörelsen och ekosocialismens utveckling.

Fjärde internationalen ser inte sig själv som den enda förtruppen; den deltar, i mån av styrka, i breda antikapitalistiska grupperingar. Dess mål är att bidra till bildandet av en ny international av masskaraktär, i vilken den skulle bli en av beståndsdelarna.

Vår tidsera är en dubbel historisk kris: en kris för det socialistiska alternativet inför den kapitalistiska ”civilisationens” mångfacetterade kris.

Fjärde internationalen publicerar detta manifest eftersom vi är övertygade om att en ekosocialistisk revolution på olika territorier men med en dimension för hela planeten, är nödvändigare än någonsin: det handlar inte bara om att sätta stopp för den sociala och demokratiska tillbakagång som åtföljer den globala kapitalistiska expansionen, utan också att rädda mänskligheten från en ekologisk katastrof som aldrig tidigare skådats i människans historia. Dessa två mål är oskiljaktigt förbundna.

Men det socialistiska projekt som utgör grunden för våra förslag kräver en bred ombildning, som får sin näring från en pluralistisk utvärdering av olika erfarenheter och från de viktiga rörelser som bekämpar alla möjliga sorters makt och förtryck (klass, kön, förtryckta nationella grupper, etc.). Den socialism vi föreslår skiljer sig radikalt från de modeller som dominerade under förra seklet och från de etatistiska regimerna eller diktaturerna: det är ett revolutionärt, radikalt demokratiskt projekt, som får bidrag från den feministiska, ekologiska, antirasistiska, antikolonialistiska, antimilitaristiska och hbtqi+-kampen.

Vi har sedan några decennier använt begreppet ekosocialism, eftersom vi är övertygade om att de globala hot och utmaningar som den ekologiska krisen utgör måste genomsyra all kamp inom/mot den existerande världsordningen. Förhållandet till vår planet, att överbrygga den ”metaboliska sprickan” (Marx) mellan människans samhällen och deras levande omgivning, och respekten för planetens ekologiska jämvikt är inte bara kapitel i vårt program och vår strategi, utan en gemensam tråd i dem.

Fjärde internationalens handlingar och tänkande har alltid inspirerats av behovet att uppdatera den revolutionära marxismens analyser. Att skriva detta ekosocialistiska manifest är en fortsättning av detta förhållningssätt: vi vill hjälpa till att formulera ett revolutionärt perspektiv som kan möta det 21:a seklets utmaningar. Ett perspektiv som hämtar sin inspiration från social och ekologisk kamp, och från det verkligt antikapitalistiskt kritiska tänkande som utvecklas över hela världen.

Det objektiva behovet av en ekosocialistisk, antirasistisk, antimilitaristisk, antiimperialistisk, antikolonialistisk och feministisk revolution

Över hela världen får yttersta högerns auktoritära och halvfascistiska krafter makt och inflytande. Bristen på alternativ till senkapitalismens kris leder till förtvivlan som skapar kvinnofientlighet, rasism, hbtqi-fobi, klimatförnekande och överhuvudtaget reaktionära idéer. Miljardärerna är skrämda eftersom den ekologiska krisen objektivt hotar profitackumulationen, och vänder sig till en ny extremhöger som erbjuder sina tjänster för att rädda systemet med lögner och social demagogi. Oligarker och en auktoritär politik formar en mäktig allians för att skydda kapitalets makt. De inriktar sig på skyddet av miljön men också på sociala program, och för krig mot arbetare och fattiga, samtidigt som de påstår sig representera dem mot det liberala etablissemanget.

Kapitalet segrar, men segern slungar in det i de oöverstigliga motsättningar som Marx belyste. När Rosa Luxemburg 1915 ställdes inför dessa motsättningar varnade hon: ”Socialism eller barbari”. 100 år senare är det ännu mer angeläget än någonsin att slå larm, eftersom den katastrof som utvecklas runt oss är utan motstycke. Till krig, kolonialism, utsugning, rasism, auktoritarism och alla möjliga sorters förtryck lägger sig ännu ett gissel, som förvärrar alla de andra: kapitalets allt snabbare ödeläggelse av den naturliga miljö som mänsklighetens överlevnad är beroende av.

Vetenskapsmän identifierar nio globala indikatorer på ekologisk hållbarhet. De beräknar att riskgränsvärden har nåtts för sju av dem. På grund av den kapitalistiska ackumulationslogiken har minst sex redan korsats (klimat, ekosystemens funktionella integritet, kväve- och fosforcykeln, grund- och färskvatten, förändrad markanvändning, nedsmutsning av nya kemiska enheter). De främsta offren för denna ödeläggelse är fattiga människor, särskilt i fattiga länder.

Under konkurrensens piskslag, stärker storindustrin och finansvärlden sitt despotiska grepp om folken och planeten. Trots vetenskapsvärldens varningsrop fortsätter förstörelsen. Som en robot kräver begäret efter profiter allt fler marknader och allt fler varor, och därmed en ökad utsugning av arbetskraften och ökad plundring av naturresurserna.

Lagligt kapital, så kallat kriminellt kapital och den borgerliga politiken är nära sammanflätade. Bankerna, de multinationella företagen och de rika köper planeten på kredit. Med ett brutalt förtryck och teknologisk kontroll stryper regeringarna alltmer de mänskliga och demokratiska rättigheterna.

Samma orsaker ligger bakom den sociala ojämlikheten och miljöförstöringen. Det är en underdrift att säga att hållbarhetens gränser även har korsats på samhällelig nivå.

Kapitalismen leder till fattigdom för miljarder och oändlig rikedom för ett litet antal. Å ena sidan underblåser bristen på jobb, löner, boende och samhällsservice den reaktionära tanken att det inte finns tillräckligt med resurser för att tillfredsställa allas behov. Å den andra äger de rikaste 1 procenten, med sina lustjakter, jetflyg, simbassänger, exklusiva enorma golfbanor, sina många stadsjeepar, sin rymdturism, sina smycken, modekläder och lyxbostäder i världens alla hörn, lika mycket som 50 procent av världens befolkning gör. Teorin om att det ”sipprar ner” är en myt. Rikedom ”sipprar” till de rika, inte tvärtom. Fattigdomen ökar till och med i ”utvecklade” länder. Inkomsterna från arbete pressas skoningslöst, och det sociala skyddet – där det existerar – monteras ner. Världens kapitalistiska ekonomi flyter på en ocean av skulder, utsugning och ojämlikhet.

Inom de arbetande klasserna drabbas de mest sårbara befolkningarna och rasialiserade grupperna hårdast. Etniska och rasgrupper placeras medvetet i områden som är nedsmutsade med ofta giftiga och farliga sopor, i mer nedsmutsade och högriskområden som saknar stadsplanering (exempelvis bergssidor). Dessa befolkningar är offer för miljörasism och utesluts också systematiskt från utformningen och genomförandet av miljöpolitiken.

Genom att tilldela kvinnor plikten att ta hand om andra kan kapitalet dra fördel av billig social reproduktion, och uppmuntras att genomföra brutala nedskärningar av samhällsservicen. Allmänt sett påverkas särskilt kvinnor av ojämlikhet och diskriminering, och de tillhandahåller fortfarande större delen av både det gratis och betalda hem- och omvårdnadsarbetet. De får bara 35% av arbetsinkomsten. I vissa regioner i världen (Kina, Ryssland, Centralasien) minskar deras andel, ibland kraftigt. Både på arbetet och på alla fronter angrips kvinnor som kvinnor, från sexistiskt och sexuellt våld – kvinnomord, våldtäkter, sexuella trakasserier, sex- och arbetstrafficking – till rätten till mat, utbildning, att respekteras och få kontrollera sin egen kropp.

Hbtqi-personer, i synnerhet transpersoner, är måltavla för en global reaktionär offensiv som förvärrar deras svåra läge och diskriminering, äventyrar deras tillgång till sjukvård, och följaktligen deras hälsa.

Kapitalet kasserar personer med funktionsnedsättning på grund av att de inte kan arbeta för profit, eller för att deras arbete kräver justeringar som minskar vinsten. En del är offer för tvångssterilisering. Rashygienspöket dyker upp på nytt.

Samtidigt som äldre personer från de arbetande klassernas också förkastas, så stympas de framtida generationernas liv i allmänhet redan på förhand. De flesta arbetarföräldrar tror inte längre att deras barn kommer att få bättre liv än dem. Ett ökande antal unga människor betraktar den organiserade ödeläggelsen av deras värld med rädsla, ilska, vemod och sorg, när den våldtas, slaktas, dränks i betong och uppslukas av den självиska beräkningens kalla vatten.

Mot slutet av 1900-talet hade svält, livsmedelsosäkerhet och undernäring minskat. Men som ett resultat av en katastrofal kombination av nyliberalism, militarism och klimatförändringar spirar de nu återigen: nästan var tionde människa är hungrig, nästan en på tre lider av livsmedelsosäkerhet, och mer än 3 miljarder har inte råd med en hälsosam diet. 150 miljoner barn under 5 års ålder hämmas av hunger. Det enda misstag den överväldigande majoriteten av dem har gjort är att bli födda i kapitalismens periferi.

Förhoppningar om en fredlig värld går upp i rök. Mer än 30 länder är eller har nyligen varit i större krig, inklusive Sudan, Irak, Jemen, Palestina, Syrien, Ukraina, Libyen, Demokratiska Republiken Kongo och Myanmar. Klimatkrisen, väderfenomen och de av dessa orsakade intensiva flödena av migranter underblåser många konflikter i hela världen. Befolkningars lidande, tvångsförflyttningar och död är kolossala.

Samtidigt som imperialismerna bråkar, ifrågasätts angelägna åtgärder för en klimatövergång och en hållbar framtid. Utöver att krig är katastrofala när det gäller människors liv, angriper de kvinnors kroppar. Våldtäkt används som ett terrorverktyg, det gemensamma livet avhumaniseras. Krig är skadliga för planeten vi bor på, de förstör livsmiljöer, orsakar skogsskövling, förgiftar jord, vatten och luft, och är omfattande utsläppskällor för koldioxid.

Rysslands brutala krig mot Ukraina och den nya nivå på etnisk rensning som utövas i Gaza och överhuvudtaget mot det palestinska folket är svåra brott mot mänskligheten. Den ryska imperialistiska aggressionen mot Ukraina har orsakat internationella geopolitiska spänningar. Det bekräftar att vi har gått in i en ny period av mellanimperialistisk kamp om det globala herraväldet. Mark, energi och mineralresurser är en viktig del av denna mellanimperialistiska tävlan.

Alla skulle kunna ha ett bra liv på jorden, men kapitalismen är ett utsugande, machopräglat, rasistiskt, krigiskt, auktoritärt och dödligt system för rovdrift. I två århundraden har det lett mänskligheten fram till en total ekosocial återvändsgränd. Produktivism är förstörelse. Överutnyttjande av naturresurser, hejdlös utvinning, jakten efter maximal kortsiktig avkastning, skogsskövling och förändrad markanvändning leder till att den biologiska mångfalden, det vill säga livet självt, kollapsar.

Den ekologiska förstörelsens farligaste sida är klimatförändringarna, som är ett aldrig tidigare skådat hot mot allt mänskligt liv. Jorden riskerar att bli en biologisk ödemark som är obeboelig för miljarder av fattiga människor som inte är ansvariga för katastrofen. För att hindra denna katastrof måste vi halvera de globala utsläppen av koldioxid och metan före 2030, och nå nettonollutsläpp av växthusgaser före 2050. Så en prioritet är att förbjuda fossila bränslen, jordbruksindustrin, köttindustrin och det överdrivna resandet… det vill säga producera mindre globalt.

Går det i detta sammanhang att tillfredsställa behoven för de 3 miljarder människor som lever under förfärliga omständigheter, huvudsakligen i länder i det globala syd?[1] Ja. Den rikaste procenten släpper ut nästan dubbelt så mycket koldioxid som de fattigaste 50 procenten. De rikaste 10 procenten är ansvariga för mer än hälften av koldioxidutsläppen. Fattiga släpper ut mindre än 2-2,3 ton koldioxid per person och år (den genomsnittliga mängd som måste nås för att med 50% sannolikhet kunna uppnå nettonollutsläpp till 2050). En dollar som används för att tillfredsställa den rikaste procentens behov släpper ut 30 gånger mer koldioxid än en dollar som investeras för att möta de sociala behoven hos hälften av världens befolkning.

Den klimatpåverkan som orsakas av produktion som syftar till att tillfredsställa mänskliga behov är – speciellt när den är demokratiskt planerad och genomförs av den offentliga sektorn i ett sammanhang av social jämlikhet – mycket mindre än den av produktion vars mål är att tillfredsställa de rikas behov genom BNP-tillväxt och blind konkurrens på marknaden för profit. Den skulle till stor del kompenseras om den rikaste procenten radikalt minskade sitt koldioxidavtryck – de måste på några år dividera sina utsläpp med 30 både i nord och syd! – och om alla visade måttlighet. För att hindra katastrofen krävs i själva verket ett samhälle som tillhandahåller välbefinnande och garanterar jämlikhet som aldrig förr. Ändå vägrar de rika göra ens den minsta ansträngning! Tvärtom vill de ha ännu mer privilegier!

Regeringarna har lovat att stanna under +1,5°C för att bevara den biologisk mångfalden, uppnå en så kallad ”hållbar utveckling” och respektera principen om ”gemensamma men skilda ansvarigheter och förmågor” under den ekologiska krisen, och samtidigt producera allt fler varor och använda allt mer energi. Kapitalet kommer inte att respektera dessa kombinerade löften. Fakta visar det: 33 år

[1] Vi använder begreppet ”globala syd” för att beskriva beroende länder, dominerade länder och perifera länder i Asien, Afrika och Latinamerika. Vi använder dessa olika begrepp för att syfta på samma verklighet. Vi tar inte med länder som Kina, Ryssland, oljemonarkierna eller i allt väsentligt självständiga medelstora länder som Indien, etc., som har en speciell plats i det globala kapitalistiska maktsystemet och inte kan anses vara ”dominerade”.

efter FN:s konferens om miljö och utveckling i Rio (1992) domineras den globala energiproduktionen fortfarande fullständigt av fossila bränslen (84% år 2020). Den totala produktionen av fossila bränslen har ökat med 62%, från 83.000 terawattimmar (TWh) 1992 till 136.000 TWh 2021. Det i huvudsak fossila energisystemet kompletteras med förnybara energikällor som erbjuder kapitalisterna mer kapacitet och nya marknader.[2]

- Energikrisen som utlöstes efter pandemin och Rysslands imperialistiska krig mot Ukraina, ledde till att samtliga kapitalststater återupplivade kol, olja, fossilgas (inklusive skiffergas) och kärnkraft.
- De stora teknikföretagens och kapitalistiska regeringarnas stöd till konstgjord intelligens (AI) utgör ett nytt hot. Datacentraler och kryptogruvbrytning konsumerar redan nästan 2% av världens el. AI:s expansion kräver enorma mängder energi och vatten, och denna konsumtion kommer att öka dramatiskt. Människors liv kommer att påverkas på många sätt. Den kapitalistiska användningen av AI hotar tiotals miljoner arbeten, förnedrar och undergräver det konstnärliga och kulturella skapandet, förstärker den systematiska rasismen och påskyndar spridningen av yttersta högerns lögner. Dessutom accelererar AI den rastlösa kapitalismens vanvett, som monopoliserar människors uppmärksamhet, och på så sätt förvanskar deras fritid och sociala band.
- USA-imperialismen är den makt som har det historiskt största ansvaret för klimatförändringarna, och har enorma medel för att bekämpa katastrofen. Men dess politiska representanter underordnar på ett kriminellt sätt denna kamp under behovet att skydda sitt eget världsherravälde, eller förnekar helt enkelt krisen.
- De åtgärder som stora nedsmutsare tillämpar under beteckningen ”avkolning” underlåter inte bara att ta itu med klimatkrisens omfattning utan påskyndar också exploateringar, till största delen i dominerade länder, men också i nord och i de stora haven, på bekostnad av både befolkningar och ekosystem.
- Denna så kallade ”avkolning” förvärrar imperialismens markstölder och utsugning av arbetare i syd. De får då hjälp av de lokala borgarklasserna (vilket illustreras av olika sol- och vindkraftprojekt i territorier i traditionella samhällen, och bland ursprungsbefolkningar, lantbrukare och småskaliga fiskare i länderna i det globala syd liksom i ”frizoner”, för att producera ”grön vätgas” till industrier i de utvecklade länderna).
- Utifrån vår förståelse av kapitalets karaktär ser vi att ”koldioxidmarknader”, ”koldioxidkompensation”, ”kompensation för biologisk mångfald” och ”marknadsmekanismer” drabbar de minst ansvariga, de fattiga, speciellt bland ursprungsbefolkningar, rasialiserade människor och överhuvudtaget folken i syd.

Även om abstrakta begrepp som ”cirkulär ekonomi”, ”motståndskraft”, ”energiövergång” och ”biologisk härmning” är giltiga i teorin, så blir de i praktiken tomma fraser så fort de används i den kapitalistiska produktivismens tjänst. Om man inte tillämpar en plan för att omvandla produktionen

[2] Terawattimmar (1 TWh = 1 miljard kWh). Denna energienhet används för att mäta ett kraftverks (några få TWh) eller ett lands elproduktion. En kilowattimme motsvarar en ihållande effekt på en kilowatt som pågår i en timme och motsvarar 3,6 miljoner joule eller 3,6 megajoule.

i samhället i sin helhet, så har tekniska förbättringar (t ex för att göra energiproduktionen billigare) en bakslagseffekt:[3] prissänkningar på energi leder i allmänhet till högre konsumtion av energi och material.

Högern skyller den globala upphettningen och minskande biologiska mångfalden på en ”galopperande” befolkningstillväxt. På så sätt försöker de skylla krisen och de förtrycktas elände på de förtryckta själva för att påtvinga dem åtgärder för familjeplanering. I själva verket är en hög befolkningstillväxt ett resultat av snarare än en orsak till fattigdom. Säkra inkomster, tillgång till mat, utbildning, sjukvård och boende, jämlikhet mellan könen och kvinnors makt, bidrar samtliga till en demografisk förändring eftersom dödstalen och därefter födelsetalen minskar.

Kapitalismens besatthet av ackumulation gör att den inte kan erkänna denna sanning. Besattheten gör att den i slutändan bara kan ge två alternativ för klimatkrisen: använda trolleriteknologier (kärnkraft, koldioxidinfångning, geoengineering) eller offra miljarder fattiga människor i fattiga länder och säga att ”naturen” har bestämt det.

Politiskt spelar den gröna kapitalismens kraftlöshet och orättvisor i händerna på den fossilpositiva, konspiratoriska, kolonialistiska, rasistiska, våldsamt machopräglade och hbtqi-fobiska nyfascismen, som inte avskräcks av denna andra möjlighet. En del av de förmögna rör sig i riktning mot ett enormt brott mot mänskligheten, och satsar cyniskt på att deras rikedomar kommer att skydda dem och låter de fattiga dö.

Världskapitalismen går inte gradvis framåt mot fred och en hållbar utveckling, den går bakåt och med stora kliv mot krig, ekologisk katastrof, folkmord och nyfascistiskt barbari.

Inför denna utmaning räcker det inte att ifrågasätta den nyliberala regimen och omvärdera statens roll. Det skulle inte ens räcka för att stoppa ackumulationsdynamiken (ett omöjligt mål under kapitalismen!). Den globala nettokonsumtionen av energi måste minska radikalt – vilket innebär att producera och transportera mindre globalt – samtidigt som energikonsumtionen ökar i fattigare länder för att tillgodose sociala behov.

Det är den enda lösningen för att kunna förlika det rättmätiga behovet av välbefinnande för alla med en förnyelse av det globala ekosystemet. Rättvis försörjning och rättvis nedväxt – en ekosocialistisk nedväxt – är ett absolut villkor för räddningen.

Det går bara att komma ur den produktivistiska återvändsgränden under följande villkor:

- överge ”teknologiska lösningar”, det vill säga tanken att lösningen kommer att vara nya teknologier (deras påverkan på energi och resurser underskattas ofta, eller tas inte med i beräkningen). Besluta att använda de medel vi har på ett ekologiskt klokt sätt – de räcker för att tillgodose allas behov;
- minska de rikas ekologiska avtryck drastiskt för att låta alla få ett bra liv;
- sätt stopp för den fria marknaden för kapital (börser, privata banker, pensionsfonder);
- reglera marknaderna för varor och tjänster;
- maximera direkt relationer mellan producenter och konsumenter på alla samhällsnivåer, och

[3] Denna bakslagseffekt är också känd som ”Jevons paradox”.

gör samma sak med processerna för att beräkna behov och resurser ur ett perspektiv avseende bruksvärden och ekologiska och sociala prioriteringar:

- avgör demokratiskt vilka behov dessa bruksvärden måste tillfredsställa och hur;
- centralt för dessa demokratiska överväganden är att ta hand om människor och ekosystem, och noggrant respektera levande organismer och ekologiska gränser;
- bannlys följaktligen meningslös produktion och meningslösa transporter, ompröva och omorganisera all produktiv verksamhet, cirkulation och konsumtion.

Dessa förutsättningar är nödvändiga men inte tillräckliga. De sociala och ekologiska kriserna är en och samma. Vi måste bygga ett nytt frigörelseprojekt för de utsugna och förtryckta. Ett klassbaserat projekt som, utöver grundläggande behov, förordar ”att vara” över ”att ha”. Ett projekt som på ett djupgående sätt förändrar beteende, konsumtion, förhållandet till resten av naturen, begreppet lycka och den syn som människor har på världen. Ett projekt mot produktivism för att leva bättre genom att ta hand om allt levande på solsystemets enda beboeliga planet.

Kapitalismen har även tidigare kastat in mänskligheten i en så dyster situation, speciellt på randen till Första världskriget. En nationalistisk hysteri grep massorna och socialdemokratin, som förrådde sitt löfte att besvara kriget med en revolution och gav grönt ljus till den största massakern i mänsklighetens historia. Ändå definierade Lenin situationen som ”objektivt revolutionär”: bara en revolution kunde stoppa slakten, sa han. Historien visade att han hade rätt: revolutionen i Ryssland och dess tendens att sprida sig tvingade borgarklassen att sätta stopp för massakern. Jämförelsen har förstås sina begränsningar. Förmedlingarna till revolutionära handlingar är oändligt mycket mer komplicerade idag. Men det är nödvändigt med samma uppväckande av medvetenheten. Inför den ekologiska krisen är en antikapitalistisk revolution ännu mer objektivt nödvändig. Det är denna grundläggande bedömning som måste utgöra grunden för att utarbeta vårt program, vår strategi och vår taktik, ty det finns inget annat sätt att undvika en katastrof.

Den värld vi kämpar för

Vårt projekt för ett framtida samhälle förenar social och politisk frigörelse med det absoluta kravet att stoppa ödeläggelsen av livet och så mycket som möjligt reparera de skador som redan gjorts.

Vi vill (försöka) föreställa oss vad ett bra liv för alla, överallt, skulle kunna vara, samtidigt som konsumtionen av material och energi minskar och det tas hänsyn till skilda ansvarigheter, och den materiella produktionen därmed minskas. Det handlar inte om att lägga fram en färdig modell utan om att våga tänka sig en annan värld, en värld som får oss att vilja kämpa för att bygga den genom att bryta med kapitalismen och produktivismen.

”*Ja, det är bröd vi kämpar för, men vi kämpar också för rosor.*”

Ett bra liv för alla kräver att grundläggande mänskliga behov – hälsosam mat, hälsa, husrum, ren luft och vatten – är tillgodosedda.

Ett bra liv är också ett valt liv, meningsfullt och kreativt, sysselsatt med rika och jämlika mänskliga relationer, omgivet av världens skönhet och de mänskliga landvinningarna.

Vår planet har (fortfarande) tillräckligt med brukbar jord, dricksvatten, sol och vind, biologisk

mångfald och alla möjliga resurser för att tillgodose legitima mänskliga behov och samtidigt avstå från fossila bränslen och kärnkraft. Men en del av dessa resurser är begränsade och därmed ändliga, medan andra, även om de är oändliga för att konsumeras av människor, kräver material som är ändliga eller till och med sällsynta, och vars utvinning är ekologiskt skadlig. Eftersom användningen av dem inte kan vara obegränsad måste vi använda dem försiktigt och sparsamt, på ett ekologiskt klokt sätt.

De är livsviktiga för våra liv, och måste därför uteslutas från att tillägnas privat och anses vara gemensamma varor eftersom de måste gynna mänskligheten i sin helhet, både idag och på lång sikt. För att säkerställa dessa gemensamma varor över tid måste det utarbetas gemensamma regler, som slår fast både hur de används och vilka gränserna är för denna användning, och plikten att sköta och reparera dem.

Ett mangroveträd sköts inte på samma sätt som en glaciär, en våtmark sköts inte på samma sätt som en sandstrand, en tropisk skog sköts inte på samma sätt som en flod, och solenergi lyder inte samma regler, och sätter inte upp samma materiella begränsningar som vind- eller vattenkraft. Därför kan utarbetandet av dessa regler bara vara resultatet av en demokratisk process som drar in de omedelbart berörda arbetarna och invånarna.

Vårt gemensamma goda innefattar alla tjänster som på ett jämlikt sätt, och därför är gratis, låter oss tillgodose behoven av utbildning, sjukvård, kultur, tillgång till vatten, energi, kommunikationer, transporter, etc. Även de måste skötas och organiseras demokratiskt av hela samhället.

Tjänster som gäller människor och den omvårdnad de behöver under olika skeden av livet bryter ner uppdelningen i offentligt och privat, respekterar samtidigt allas privatliv, och upphör att tilldela kvinnor dessa uppgifter genom att socialisera dem, dvs. genom att göra dem till hela samhällets angelägenhet. Dessa tjänster för social reproduktion är avgörande verktyg för att bland annat bekämpa det patriarkala förtrycket.

Alla dessa decentraliserade, deltagande, lokalt baserade ”offentliga tjänster” utgör basen för en icke auktoritär organisering av samhället.

På samhällelig nivå i sin helhet gör den demokratiska ekologiska planeringen det möjligt för människor att åter kunna göra de viktigaste sociala valen avseende produktionen, att som medborgare och användare avgöra vad som ska produceras och hur, vilka tjänster som måste tillhandahållas, och de godtagbara gränserna för hur materiella resurser som vatten, energi, transporter, mark, etc. används. Dessa val förbereds och blir välgrundade med hjälp av gemensamma debatter, som förlitar sig på att man tillägnar sig både vetenskaplig kunskap och befolkningarnas erfarenheter, och att de förtrycktas självorganisering (befrielserörelser för kvinnor, rasialiserade personer, människor med funktionsnedsättningar, etc.) pressar tillbaka hindren för utveckling och fortsätter den medvetna kampen mot diskriminering och förtryck.

Denna globala ekonomiska och politiska demokrati förenas med ett flertal decentraliserade grupper/kommittéer: de som gör det möjligt att ta besluten på lokal nivå, i städer eller bostadsområden, i det offentliga livets organisationer, och de som låter arbetare och producenter kontrollera skötseln och organiseringen av sina arbetsplatser, och besluta hur produktionen och därmed arbetet ska gå till. Det är kombinationen av dessa olika nivåer i demokratin som gör det möjligt med samarbete och inte konkurrens, en förvaltning som är rättvis ur ekologisk och social

synvinkel, meningsfull ur mänsklig synvinkel, på arbetsplatsen, i företaget, i branschen … men också i bostadsområden, städer, regioner, landet och till och med på planeten!

Alla beslut om produktion och distribution, om hur vi vill leva, vägleds av principen: decentralisera så mycket som möjligt, samordna så mycket som det behövs.

Att ta kontroll över ens liv och delta i samhällskollektiv kräver tid, energi och kollektiv intelligens. Lyckligtvis tar arbetet med produktion och social reproduktion bara några få timmar per dag.

Produktionen ägnas uteslutande åt att tillfredsställa demokratiskt beslutade behov. Produktion och distribution organiseras på ett sådant sätt att konsumtionen av resurser minimeras och slöseri, nedsmutsning och utsläpp av växthusgaser elimineras. Den siktar ständigt på måttfullhet och ”programmerad hållbarhet” (i motsats till kapitalismens programmerade åldrande, vare sig det är planerat eller bara beror på profitjaktens logik). Att producera så nära som möjligt där behoven ska tillgodoses gör det möjligt att minska transporterna och bättre förstå hur mycket arbete, material och energi som krävs.

Följaktligen är jordbruket ekologiskt, småskaligt och lokalt för att säkerställa livsmedelssuveränitet och skydda den biologiska mångfalden. Verkstäder för bearbetning och distributionskanaler säkerställer att det mesta av livsmedlen produceras i slutna kretsar.

Energisektorn grundas på förnybara källor och är så decentraliserad som möjligt för att minska förlusterna och optimera källorna. Aktiviteter kopplade till social reproduktion (sjukvård, utbildning, omvårdnad av äldre eller personer som behöver omsorg, barnomsorg, etc.) utvecklas och förbättras, och är noga med att inte återskapa könsstereotyper.

Även om arbetet tar mindre tid så har det en avgörande plats, eftersom det tillsammans med naturen och genom att ta hand om den, producerar det som är nödvändigt för livet.

Tillsammans med den demokratiska planeringen gör självförvaltningen av produktionsenheterna att arbetarna kan kontrollera sin aktivitet, besluta hur arbetet ska organiseras och ifrågasätta uppdelningen i kroppsligt och intellektuellt arbete. Dessa överväganden utsträcks också till att teknologin väljs utifrån om den tillåter att de gemensamt kan arbeta för att kontrollera produktionsprocessen eller inte. Genom att ställa arbetsprocessens konkreta, praktiska och verkliga kunskap, det kollektiva och enskilda kunnandet och kreativiteten, i förgrunden blir det möjligt att producera rejäla varor som kan plockas isär och repareras, användas på nytt, och om nödvändigt återvinnas, och minska konsumtionen av material och energi från tillverkning till användning.

På alla områden kombinerar man övertygelsen att göra något användbart med tillfredsställelsen att göra det bra. Vad gäller tråkiga uppgifter anstränger sig alla för att minska belastning och svårigheter av dem. Men det är fortfarande en viktig del som alla ska utföra i tur och ordning.

På grund av att mängden produktion av material minskar kraftigt kan en stor del av den avindustrialiseras (hela eller delar av produktionen av kläder eller mat). Konstnärliga färdigheter som alla kan utbildas i borde värderas högre.

När arbetet befrias från alienation går det att avskaffa gränsen mellan konst och liv i en sorts ”lyxkommunism”. Vi kan behålla eller dela på verktyg, möbler, en cykel, kläder … under hela vårt liv, eftersom de är genialt utformade och vackra.

Att vara snarare än att ha.

”*Bara det som är bra för alla är värdigt dig. Bara det är värt att produceras som varken privilegierar eller förödmjukar någon*.” (A. Gorz)

Frihet ligger inte i obegränsad konsumtion utan i en vald och förstådd självbegränsning som skiljer sig från konsumerande alienation. Gemensamma överväganden gör det möjligt att bryta ner konstgjorda behov, och definiera vilka ”generaliseringsbara” behov – dvs. sådana som inte är förbehållna vissa personer eller delar av världen – som måste tillfredsställas.

Sant välstånd ligger inte i en oändlig ökning av antalet varor – att ha – utan i en ökad fritid – att vara. Fritid öppnar möjligheter till tillfredsställelse genom lek, studier, medborgerlig verksamhet, konstnärligt skapande, och relationer med människor och resten av naturen.

Eftersom vi har tid att tänka på våra aktiviteter, och eftersom vi kan göra dem och samtidigt sätta omhändertagande av människor och naturen i centrum, öppnar vi vägen till en mängd aktiviteter.

Våra bostadsområden, alla ställen där vi umgås, tillhör oss för att bygga mellanmänskliga sociala relationer. När vi befriats från markspekulation och bilen kan vi ompröva hur allmänna utrymmen används, överbrygga klyftan mellan centrum och periferin, mångfaldiga platser för rekreation, trädgårdsarbete och gemenskap, återställa naturen i städerna med stadsjordbruk och gemensamma trädgårdsodlingar, återställa biotoper som finns inbäddade i städernas väv… Och utöver det tillämpa en långsiktig politik i syfte att balansera befolkningarna i städer och på landsbygden och övervinna motsatsen mellan stad och land för att återupprätta beboeliga, hållbara mänskliga samhällen av en storlek som tillåter verklig demokrati.

Våra begär och känslor är inte längre något som ska köpas och säljas, antalet val utvidgas avsevärt för alla, alla kan utveckla nya sätt för sexuella förbindelser, för att leda, arbeta och uppfostra barn tillsammans, bygga livsprojekt på fria och varierade sätt, respektera allas personliga val och mänsklighet, utifrån tanken att det inte bara finns ett möjligt alternativ, eller att ett alternativ är bättre än de andra. Familjen kan upphöra att vara en plats där makt återskapas och sluta att vara det enda sättet att leva gemensamt. Således kan vi ompröva formerna för föräldraskap på ett mer gemensamt sätt, politisera våra personliga val om mödraskap och föräldraskap, tänka igenom hur vi ser på barndomen och äldres eller handikappades roll, de sociala relationer vi upprättar med dem, och hur vi kan bryta med den maktlogik som vi har ärvt och införlivat från tidigare samhällen.

Vi bygger en ny kultur, motsatsen till våldtäktskulturen, en kultur som erkänner alla cis- och transkvinnors kroppar och deras längtan, som erkänner alla som subjekt som kan besluta om sina kroppar, liv och sexualitet, som synliggör att det finns tusentals sätt att vara en person och leva och uttrycka vårt kön och vår sexualitet.

Sexuell aktivitet är i sig själv tillräckligt rättfärdigad av att vara samtyckt av fri vilja och njutbar för alla att delta i.

Vi måste lära oss att tänka på levande varelsers ömsesidiga beroende och utveckla en uppfattning om förhållandet mellan människan och naturen som i vissa avseenden troligen kommer att likna ursprungsbefolkningarnas uppfattning, men ändå vara annorlunda. En uppfattning där etisk försiktighet, respekt och ansvar, såväl som förundran över världens skönhet, ständigt kommer att samverka med en vetenskaplig förståelse som är både alltmer förfinad och alltmer medveten om sin

ofullkomlighet.

Vår övergångsmetod

Från vår analys av kapitalismen och mer specifikt den härskande klassens politik i förhållande till de ekologiska farorna och klimatförändringarna följer:

För det första att det finns ett behov av en övergripande alternativ och social plan som baseras på produktion och reproduktion som är inriktade på att tillfredsställa mänskliga behov och inte på profiter (att producera bruksvärden snarare än bytesvärden). Att justera en eller annan skruv i systemet utan att förändra produktionssättet kommer inte att undvika eller ens på något betydande sätt lindra de kriser och katastrofer vi står inför och de som kommer att komma om kapitalismen blir kvar. En av den revolutionära politikens viktiga uppgifter är att förmedla denna insikt.

Att förstå behovet av globala revolutionära förändringar är en uppgift som inte går att lösa direkt och inte utan svårighet. Det är därför det för det andra är viktigt att framställningen av det globala perspektivet kombineras med att föra fram omedelbara krav kring vilka mobiliseringar verkligen kan utvecklas eller gynnas.

För det tredje måste det understrykas att människor inte bara övertygas av argument. För att få folk att vända sig bort från det kapitalistiska systemet, uppmuntra dem att göra motstånd, krävs framgångsrik kamp som ger mod och visar att delsegrar är möjliga.

Och för det fjärde kräver en framgångsrik kamp bättre organisering. Det är i princip alltid sant, men idag – i en tid då fackföreningarna i många delar av världen till stor del har försvunnit politiskt och vänstern är splittrad – är det viktigt att främja allt praktiskt samarbete på ett icke sekteristiskt sätt, i synnerhet inom den antikapitalistiska vänstern, och samtidigt stöda arbetarnas självorganisering.

Å ena sidan är det ont om tid om vi inte vill överskrida avgörande brytpunkter och se hur den globala upphettningen accelererar bortom all kontroll. Å den andra är den överväldigande delen av människorna inte beredda att ta upp kampen för ett annat system, dvs. störta kapitalismen. Det beror delvis på bristande kunskaper om den övergripande situationen, men mer på brist på perspektiv på vad alternativet skulle kunna vara eller hur det borde se ut. Dessutom uppmuntrar inte de sociala och politiska styrkeförhållandena mellan klasserna direkt till en konfrontation med den kapitalistiska samhällsordningens härskare och profitörer.

Men ett program som vill reformera kapitalismen eller besegra det bit för bit (speciellt om detta styrs uppifrån) har inte heller någon chans att bli framgångsrikt. Reformer som godtar det kapitalistiska systemets regler kan inte möta den ekologiska krisens utmaningar. Och gradvisa förändringar av ekonomin och staten har aldrig lett till förändringar av ett system. Kapitalismens ägare och profitörer kommer inte fredligt titta på hur deras rikedomar konfiskeras och deras sätt att berika sig bit för bit förlorar sina grundvalar.

Det är ont om tid och det behövs brådskande åtgärder. En del av ekosocialismens motståndare argumenterar för lindriga reformer ”eftersom vi inte kan vänta på världsrevolutionen”. Tja, ekosocialismens förespråkare föreslår inte att vi ska vänta! Vår strategi är att börja NU, med konkreta övergångskrav. Det är inledningen på en process i riktning mot globala förändringar. Det är inte olika historiska stadier utan dialektiska ögonblick i samma process. Varje delvis eller lokal

seger är ett steg i en rörelse som stärker självorganiseringen och uppmuntrar till kamp för nya segrar.

Under de kommande klasstriderna – som är basen för en kamp om herraväldet som drar in bredare skikt inom arbetarklassen, ungdomar, kvinnor, ursprungsbefolkningar, etc. – måste det står klart att det när det kommer till kritan inte inte går att undvika verkliga systemförändringar och frågan om makten. Den härskande klassen måste exproprieras och dess politiska makt störtas.

För ett antikapitalistiskt övergångsprogram

Övergångsmetoden föreslogs redan av Marx och Engels i sista delen av *Kommunistiska manifestet* (1848). Men det var Fjärde internationalen som gav den sin moderna innebörd i *Övergångsprogrammet* från 1938. Dess grundläggande antagande är att revolutionärer behöver hjälpa massorna att med hjälp av den dagliga kampen hitta bron mellan de nuvarande kraven och revolutionens socialistiska program. Bron skulle innehålla ett system av övergångskrav som härrör ur dagens förhållanden och dagens medvetenhet bland arbetarklassens breda skikt. Målet är att leda den samhälleliga kampen i riktning mot att proletariatet erövrar makten.

Revolutionärer gör sig givetvis inte av med programmet med traditionella ”minimala” krav: naturligtvis försvarar de arbetarnas demokratiska rättigheter och sociala erövringar. Men de föreslår ett system av övergångskrav som de utsugna och förtryckta kan förstå, men som samtidigt riktas mot den borgerliga regimens själva grundvalar.

De flesta övergångskrav som nämns i programmet från 1938 är relevanta än idag: bland annat glidande löneskala och rörlig arbetstid; arbetarkontroll över fabrikerna; öppna företagens ”hemliga” konton; expropriera privatbankerna; expropriera vissa kapitalistgrupper. Syftet med dessa förslag är att ena största möjliga folkliga massor i kamp kring konkreta krav som står i objektiv motsättning till det kapitalistiska systemets regler.

Men vi behöver uppdatera vårt program av övergångskrav för att ta hänsyn till det 21:a seklets nya förhållanden, i synnerhet den nya situation som den ekologiska krisen och den överhängande faran för katastrofala klimatförändringar skapar. Idag måste dessa krav ha en samhälleligt ekologisk och möjligen ekosocialistisk karaktär.

Syftet med ekosocialistiska övergångskrav är strategiskt: att kunna mobilisera stora grupper av arbetare i städer och på landsbygden, kvinnor, unga, offer för rasism eller nationellt förtryck, liksom fackföreningar, sociala rörelser och vänsterpartier i en kamp som utmanar det kapitalistiska systemet och det borgerliga styret. Dessa krav kombinerar sociala och ekologiska intressen, och måste betraktas som nödvändiga, rättmätiga och relevanta av de utsugna och förtryckta, i linje med deras givna sociala och politiska medvetenhetsnivå. Under kampen blir människor medvetna om behovet att organisera sig, enas och kämpa. De börjar också inse vem fienden är: inte bara lokala krafter utan själva systemet. Målet med ekosociala övergångskrav är att med hjälp av kampen förbättra de utsugnas och förtrycktas sociala och politiska medvetande, deras antikapitalistiska insikter, och förhoppningsvis ge ett ekosocialistiskt revolutionärt perspektiv.

En del av kraven är allmänna: t ex gratis och tillgänglig kollektivtrafik. Det är både ett socialt och ett ekologiskt krav, och det innehåller frön till en ekosocialistisk framtid: offentliga tjänster kontra marknaden, och gratis kontra kapitalistiska profiter. Men deras strategiska betydelse varierar

beroende på samhälle och ekonomi. Eksocialistiska övergångskrav måste ta hänsyn till massornas behov och strävanden utifrån hur de uttrycks lokalt i det världskapitalistiska systemets olika delar.

Huvudlinjerna i ett ekosocialistiskt alternativ till kapitalistisk tillväxt

Det går bara att tillfredsställa verkliga sociala behov och samtidigt respektera ekologiska begränsningar genom att bryta med kapitalismens produktivistiska och konsumtionslogik, som ökar ojämlikheter, skadar allt levande och ”ödelägger allt välstånds enda två källor – jorden och arbetarna” (Marx). Att bryta denna logik innebär att kämpa för nedanstående handlingslinjer. De utgör ett sammanhängande helt, som ska kompletteras och brytas ner i linje med nationella och regionala särdrag. På alla kontinenter och i alla länder finns det givetvis specifika åtgärder som ska föreslås i ett övergångsperspektiv.

Offentliga förebyggande planer mot katastrofer, anpassade till sociala behov och under folklig kontroll

Vissa av klimatkatastrofens effekter är oåterkalleliga (stigande havsnivåer) eller kommer att bestå under lång tid (värmeböljor, torka, extrem nederbörd, våldsammare tornados, etc.). Kapitalistiska försäkringsbolag skyddar inte de folkliga klasserna, eller skyddar dem (i bästa fall) dåligt. Inför dessa gissel talar de välbeställda bara om att ”anpassa sig”. För dem är ”anpassning” till för att 1) avleda uppmärksamheten från de strukturella orsaker, som systemet är ansvarigt för; 2) fortsätta sin skadliga praktik som är inriktad på maximal profit utan oro för långtidseffekter; 3) erbjuda kapitalisterna nya marknader (infrastruktur, luftkonditionering, transporter, koldioxidkompensation, etc.). Denna teknokratiska och auktoritära ”anpassning” är i själva verket det IPCC kallar för ”missanpassning”. Den ger ökad ojämlikhet, diskriminering och fördrivning. Den ökar också sårbarheten för stigande temperaturer och ökar risken att själva möjligheten till framtida anpassning äventyras allvarligt, särskilt i fattiga länder. Mot kapitalistisk ”missanpassning” ställer vi ett omedelbart krav på offentliga förebyggande planer som är anpassade till de folkliga klassernas situation. De är de som främst drabbas av extrema väderfenomen, speciellt i dominerade länder. Offentliga förebyggande planer måste utformas utifrån deras behov och deras situation, med hjälp av en dialog med vetenskapsmän. De måste omfatta alla sektorer, i synnerhet jordbruk, skogsbruk, boende, förvaltning av vatten, energi, industri, arbetslagstiftning, sjukvård och utbildning. De måste underordnad breda demokratiska samråd, med vetorätt för berörda lokalsamhällen och arbetskraft.

Fördela rikedomarna för att ge gratis omvårdnad av människor och vår levande omgivning

Högkvalitativ sjukvård, bra utbildning, bra omsorg för små barn, en värdig pension och ett vårdsystem som respekterar personer som behöver omsorg, tillgängliga, stadigvarande och bekväma bostäder, effektiv kollektivtrafik, förnybar energi, hälsosam mat, rent vatten, tillgång till internet och en naturlig miljö i gott skick: det är de verkliga behov som en civilisation värdig namnet borde tillgodose för alla människor, oavsett hudfärg, kön, etnicitet eller tro. Det går att uppnå detta och samtidigt minska den globala påfrestningen på vår miljö betydligt. Varför har vi inte fått det? Eftersom ekonomin är inställd på att leda till konsumtion som kapitalister har skapat som en industriell biprodukt. De konsumerar och investerar mer och mer för profit, lägger beslag på alla resurser och förvandlar allt till varor. Deras självska logik sprider olycka och död.

Det krävs en helomvändning. Naturresurser och kunskap utgör en gemensam tillgång som ska skötas varligt och kollektivt. Tillfredsställandet av verkliga behov och återupplivandet av ekosystemen måste planeras demokratiskt och stödas av den offentliga sektorn, under de folkliga klassernas aktiva kontroll, och genom att så mycket som möjligt ge gratis tillgång. Detta kollektiva projekt måste knyta vetenskaplig expertis i sin tjänst. Ett nödvändigt första steg är att bekämpa ojämlikheter och förtryck. Social rättvisa och ett gott liv för alla är ekologiska krav!

Utvidga allmänningar och offentliga tjänster, mot privatisering och marknadsutsättning

Detta är en av den sociala och ekologiska övergångens centrala sidor, på många av livets områden. Exempelvis:

- Vatten: den nuvarande privatiseringen, slöseriet och nedsmutsningen av vatten – floder, sjöar och underjordiskt – är en social och ekologisk katastrof. Vattenbrist och översvämningar på grund av klimatförändringar är svåra hot mot miljarder av människor. Vatten är en gemensam tillgång och ska förvaltas och distribueras genom offentliga tjänster under konsumenternas kontroll. Landskap och städer ska göras genomsläppliga för vatten och kunna lagra vatten för att undvika massiva översvämningar.
- Bostäder: kapitalismen kan inte garantera alla människors grundläggande rätt till anständigt, stadigvarande och ekologiskt hållbart boende. Lagen om profit leder till vräkningar, rivningar och kriminalisering av de som gör motstånd. Den leder också till höga energiräkningar för fattiga och subventionerade förnybar energi för rika. Offentlig kontroll över fastighetsmarknaden, lägre och frysta räntor och frysta bankvinster, en radikal ökning av bra, offentliga, subventionerade och kooperativa boenden, offentlig isolering av hus och massiva program för att bygga energimässigt självständiga hus är de första stegen till en alternativ politik.
- Sjukvård: resultatet från Covid19-pandemin är solklart: privatiseringar och nedskärningar i omvårdnadssektorn gör de folkliga klasserna sköra – i synnerhet barn, kvinnor och äldre – och är överhuvudtaget allvarliga hot mot folkhälsan. Denna sektor måste återfinansieras massivt och helt placeras i kollektivets händer. Investeringarna måste prioriteras för primärmedicin. Läkemedelsindustrin måste socialiseras.
- Transporter: under kapitalismen gynnas enskilda transporter i privata bilar, med svåra konsekvenser för hälsa och ekologi. Alternativet är ett stort och effektivt system med gratis, tillgänglig kollektivtrafik, samt en avsevärd utökning av områden för gång- och cykeltrafik. Varor transporteras långa avstånd med lastbilar eller containerfartyg, med enorma utsläpp av gaser; en omedelbar nödvändig åtgärd är att minska den slösaktiga konsumtionen, omlokalisera produktionen och transportera varor med tåg. Flygtransporter ska minskas avsevärt. Ingen flygtrafik för kortare avstånd än 100 mil när det finns fungerande järnvägssystem.

Tag pengarna där de finns: kapitalisterna och de rika måste betala

En global övergångsstrategi värdig namnet måste knyta samman ersättandet av fossila bränslen med förnybara energikällor, skydd mot redan kännbara effekter av klimatförändringarna, kompensation

för förluster och hot, hjälp till omställning (i synnerhet garanterad inkomst till de berörda arbetarna) och reparationer av ekosystemen. Mellan idag och 2050 kräver detta flera biljoner dollar. Vem ska betala? De som är ansvariga för katastrofen: multinationella företag, banker, pensionsfonder, imperialistiska stater och rika i nord och syd. Det ekosocialistiska alternativet kräver ett brett program med skattereformer och en radikal minskning av ojämlikheterna för att ta pengar där de finns: progressiv beskattning, avskaffande av bankhemligheten, ett register över markegendomar, beskattning av tillgångar, en hög enstaka skatt på ärvda förmögenheter, avskaffande av skatteparadis, avskaffande av skatteprivilegier för företag och rika, öppna företagens räkenskapsböcker, tak för höga inkomster, avskaffande av statsskulder som identifieras som ”orättmätiga” (utan kompensation, utom för småinvesterare), kompensation från rika länder när dominerade länder avsäger sig utvinning av fossila resurser (t ex Yasuni Park-projektet). Framförallt är det inte möjligt med en verkligt ekosocialistisk demokratisk planering utan en offentlig socialisering av bankerna. ”Krediter för allmänhetens bästa” betyder att definitivt avskaffa profiter när räntor och marginaler vid transaktioner beslutas, att stöda krediternas allmänna och folkliga funktioner, och att säkerställa bankernas allmänna och samarbetande roll.

Ingen befrielse utan antirasistisk kamp

Rasförtryck är en grundläggande och strukturerande del av det kapitalistiska produktionssättet. Det följde med den primitiva kapitalackumulationen under koloniseringen, slavhandeln och slaveriet. Tvångsförflyttningen av miljontals afrikaner, kommersialiseringen av dem i Nord- och Sydamerika och utnyttjandet av deras arbetskraft gjorde att européerna kunde berika sig, och det garanterar än idag deras privilegier.

Rasismen yttrar sig främst som en mekanism för att förtrycka delar av arbetarklassen, att specifika positioner och socialt fastställt tillträde reserveras för vita (det förmodat allmängiltiga subjektet) och personer som uppfattas som rasialiserade. Den formar sociala relationer, förstärker och komplicerar den borgerliga utsugningens och välståndsökningens mekanismer. Mångfald som avviker från vithetens normer förvandlas till förtryck.

För att bygga en ny värld fri från förtryck och utsugning krävs ett frontalangrepp mot rasismen. Det är den ekosocialistiska strategins centrala uppgift. Vi måste bryta folkmordslogiken mot icke-vita grupper och stärka kampen mot fängelser och massinspärrningar, som i synnerhet har använts i den liberala taktiken under det så kallade kriget mot droger.

Kampen mot polisens militarisering måste vara central för den antirasistiska kampen, och det måste också tillgången till anständiga levnadsförhållanden vara. Det är nödvändigt att bekämpa all åtstramningspolitik, som i första hand och alltmer drabbar icke-vita människor. Den formar den miljörasism som under klimatkrisen fördelar den kapitalistiska produktionens dödliga konsekvenser på ett ojämlikt sätt. Det är nödvändigt att gå emot alla ekonomiska åtstramningar som förvärrar hela arbetarklassens osäkra liv och till större delen och på ett hårdare sätt drabbar icke-vita människor.

Frihet att röra sig och bo på jorden! Ingen är olaglig!

Den ekologiska krisen är en allt större drivkraft för migration och förflyttning av befolkningar. I medeltal 21,5 miljoner människor tvångsförflyttades årligen av väderrelaterade händelser mellan 2008 och 2016. De flesta av dem fattiga människor från fattiga länder som förflyttas inom sina egna länder eller till fattiga grannländer. Klimatmigrationen förväntas öka under de kommande

decennierna: 2050 kan 1,2 miljarder människor förflyttas globalt. Till skillnad från asylsökande har ”klimatflyktingar” inte ens något status. De är inte ansvariga för den ekologiska katastrofen, utan det är det kapitalistiska systemet, som dömer dem till att fylla på leden av de 108,4 miljoner människor i världen som tvångsförflyttades 2020 som ett resultat av förföljelser, konflikter, våld, brott mot mänskliga rättigheter. Dessa människors grundläggande rättigheter angrips ständigt: rätten att skyddas mot våld; att ha tillräckligt med vatten och mat; att bo i ett säkert hus; att hålla ihop sin familj; att hitta ett anständigt arbete. Ett allt större antal av dem (4,4 miljoner, troligen mycket fler) betraktas till och med som statslösa av FN:s deklaration om mänskliga rättigheter. Allt detta står i motsättning till en grundläggande rättvisa. Det ger näring till fascisterna som gör migranterna till syndabockar och avhumaniserar dem. Det är ett enormt hot mot alla demokratiska och sociala rättigheter. Som internationalister kämpar vi för en restriktiv politik mot kapitalet, inte mot migranter. Vi är mot att bygga murar, spärra in i centra, bygga läger, driva ut, deportera och sprida rasistisk retorik. Ingen är olaglig på jorden, alla måste ha rätt att flytta och resa vartsomhelst. Gränserna måste vara öppna för alla som flyr från sitt land, vare sig det är av sociala, politiska, ekonomiska eller miljöskäl.

Avskaffa onödig och skadlig ekonomisk verksamhet

För att stoppa klimatkatastrofen och den minskade biologiska mångfalden krävs av nödvändighet en mycket snabb och betydande minskning av den totala energikonsumtionen på global nivå. Det är oundvikligt med en sådan disciplin. Bland de första åtgärderna är att minska de rikas köpkraft, överge snabbmode, annonsering och lyxproduktion/konsumtion (kryssningar, lyxjakter och privata jetflyg eller helikoptrar, rymdturism, etc.), dra ner på massproduktion av kött och mejeriprodukter och sluta med påskyndat åldrande av varor, utöka deras livstid och underlätta reparationer av dem. Flyg- och sjötransporter av varor ska reduceras drastiskt genom att omlokalisera produktionen, och närhelst det är möjligt ersättas med järnvägstransporter. På mer strukturell nivå går det bara att respektera energibegränsningar genom att så snabbt som möjligt minska ekonomisk verksamhet som är meningslös eller skadlig. De främsta produktionssektorerna att överväga är: vapenproduktion, fossil energi och petrokemisk industri, utvinningsindustri, icke-hållbar tillverkning, trä- och massaindustri, tillverkning av personbilar och varvsindustri.

Livsmedelssuveränitet! Bryt med industrijordbruk, industrifiske och köttindustrin

Dessa tre sektorer utgör allvarliga hot mot klimatet, människans hälsa och den biologiska mångfalden. För att avveckla dem krävs åtgärder på produktionsnivå men också avsevärda förändringar på konsumtionsnivå (i de utvecklade länderna och bland rika i alla länder) och i vårt förhållande till allt levande. Det behövs en förebyggande politik för att stoppa skogsskövling och ersätta industrijordbruk, industriella skogsplantager och storskaligt fiske med agroekologiska småjordbruk, ekologiskt skogsbruk och småskaligt fiske. Dessa alternativ konsumerar mindre energi, sysselsätter mer arbetskraft och är mycket mer respektfulla mot biologisk mångfald. Samhället måste på lämpligt sätt kompensera bönder och fiskare, inte bara för deras bidrag till människors livsmedel utan också för deras ekologiska bidrag. Ursprungsfolkens rättigheter till skog och andra ekosystem måste skyddas. Den globala köttkonsumtionen måste minska drastiskt, speciellt i länder och inom samhällsskikt som konsumerar för mycket kött. Kött- och mejeriindustrin måste avvecklas och en diet som huvudsakligen baseras på lokal

grönsaksproduktion främjas. Genom att göra det sätter vi stopp för industrifisket och den usla behandlingen av djur inom köttindustrin. I linje med Via Campesinas förslag är livsmedelssuveränitet ett centralt mål. Det kräver en radikal jordbruksreform: marken måste gå till dem som brukar den, i synnerhet kvinnor. Expropriera stora godsägare och kapitalistiska industrijordbruk som producerar varor för världsmarknaden. Fördela jord till bönder och jordlösa bönder (familjer eller kooperativ) för agroekologisk produktion. Avskaffa gamla och nya genmodifierade grödor på öppna fält och avskaffa giftiga bekämpningsmedel (till att börja med de som är förbjudna att använda i imperialistiska länder men som har godkänts för export till dominerade länder!).

Samexistera med allt levande, stoppa massakern på arter

Respekt för icke mänskligt liv är grundläggande för att bevara förutsättningarna för den mänskliga artens reproduktion och utveckling. Produktionsmetoderna måste redan från början ta hänsyn till förhållandet till andra levande varelser. Omedelbara åtgärder måste vidtas mot patent på levande organismer, ödeläggelsen av våtmarker, och exploatering av havsbotten. Även om de är delvisa och otillräckliga på lång sikt måste utvidgning av områden för bevarande av vilda djur och växter uppmuntras, under förutsättning att det inte leder till ytterligare sociala orättvisor, i synnerhet till förfång för ursprungsbefolkningar och landsbygdssamhällen.

Folkliga stadsreformer

Mer än hälften av världens befolkning bor nu i allt större städer. Samtidigt avfolkas landsbygdsregionerna, och de ruineras av jordbruksindustri och gruvor, och berövas allt fler livsviktiga tjänster. Så kallade ”utvecklingsländer” har några av planetens största megastäder (Jakarta, Manila, Mexico City, New Delhi, São Paulo, och andra), ett allt större antal hemlösa personer och slumområden där miljontals människor (runt Karachi, Nairobi, Bagdad…) överlever på informella arbeten under ovärdiga förhållanden. Det är ett av de mest avskyvärda sår som den kapitalistiska utvecklingen och det imperialistiska herraväldet har lämnat efter sig. Utöver våld gör värmeböljor det allt svårare att överleva i slumområden och fattiga bostadsområden, speciellt i fuktiga klimat. Det ekosocialistiska alternativet kräver att det inleds enorma byggprogram för subventionerat boende, åtföljda av folkliga stadsreformer som förändrar organiseringen av stora städer, utformade i samarbete med de hemlösas organisationer. Detta måste å ena sidan kombineras med arbetslagstiftning som skyddar arbetarna, och å den andra en tilltalande jordbruksreform för att inleda en rörelse av utvandring till landsbygden.

Socialisera energi och finanser utan kompensation eller återköp för att så fort som möjligt slippa ifrån fossila bränslen och kärnkraft

De multinationella energibolagen och bankerna som finansierar dem vill exploatera varenda ton kol, varje liter olja, varenda kubikmeter gas. Till en början dolde och förnekade de koldioxidutsläppens inverkan på klimatförändringarna. För att trots allt fortsätta exploatera dessa resurser, samtidigt som stigande priser garanterar dem enorma överprofiter, utlovar de nu alla möjliga bluffteknologier (grönmålning, utbyte av ”nedsmutsningrättigheter”, ”utsläppskompensation”, ”koldioxidinfångning och lagring”) och marknadsföring av kärnkraft som ”koldioxidsnål”. Var så säker: dessa profithungriga grupper tar planeten från klimatkatastrof till syndaflod. Samtidigt står de i framkant på de kapitalistiska angreppen på de arbetande klasserna. De måste socialiseras genom att

exproprieras utan kompensation eller återköp. För att sätta stopp på den sociala och ekologiska ödeläggelsen, för att gemensamt avgöra vår framtid, är inget mer överhängande än att upprätta offentliga decentraliserade och samordnade energi- och kredittjänster under folkets demokratiska kontroll.

Öppna datacentralernas ”svarta lådor”, socialisera de stora teknikföretagen

Datacentraler som ägs av de stora teknikföretagen konsumerar allt större mängder energi och vatten. De är ”svarta lådor”: det som händer där skyddas av företagshemligheter. Utöver det faktum att dessa centraler driver övervakningskapitalismen, skapar algoritmer för riktad reklam och skapar konstgjorda nya behov, så inbegriper en allt större del av deras verksamhet stöd till AI. Denna ”svarta låda” måste öppnas. Folk måste kunna kontrollera energianvändningen och bestämma vilka funktioner som är socialt meningsfulla och vilka som inte är det. De stora teknikföretagen och jättarna inom sociala media måste socialiseras och förvaltas demokratiskt för att skapa verkligt offentliga digitala platser.

För folkens befrielse och självbestämmande; mot krig, imperialism och kolonialism

Vi försvarar ett internationalistiskt program, som baserat på social rättvisa, en ekosocialistisk övergång under ledning av befriande och kollektiva krafter och fred mellan folken, konfronterar den förtryckande politiken. Vi är mot NATO och andra militärallianser som driver världen mot nya mellanimperialistiska konflikter. Vi kämpar mot ökningar av militärbudgeterna, och för avveckling av tillverkning och lagring av alla kärn-, kemiska och bakteriologiska vapen och cybervapen, och för att avveckla alla privata militärföretag. Vapen får inte vara varor. Deras användning måste stå under politisk kontroll och syftet vara att försvara och skydda mot aggression.

Den enda vägen till fred är genom en segerrik kamp för rätten till självbestämmande, och ett slut på ockupationen av mark och etnisk rensning. Som internationalister solidariserar vi oss med förtryckta folk som kämpar för sina rättigheter, särskilt i Palestina och Ukraina.

Garantera sysselsättning för alla, säkerställ nödvändig omskolning i ekologiskt hållbar och socialt användbar verksamhet

Arbetare som är sysselsatt i slösaktig och skadlig verksamhet med fossila bränslen, inom jordbruksindustri, storskaligt fiske och köttindustri ska inte betala för den kapitalistiska förvaltningen. Det måste inrättas en gröna-jobb-garanti som säkerställer att de omskolas kollektivt, utan förlust av inkomst, till arbete inom den offentliga planen för att tillgodose verkliga behov och återställa ekosystemen. Denna garanti kommer att få bukt med de berörda arbetarnas rättmätiga farhågor. På så sätt kommer vi att få stopp på kapitalisternas cyniska utnyttjande av dessa farhågor i deras produktivistiska/konsumerande intressen. Tvärtom kommer gröna-jobb-garantin att uppmuntra och motivera arbetare i dömda sektorer att, i dialog med allmänheten som gynnas av planen, utbilda sig och mobilisera för att aktivt ta ansvar för att genomföra den. Det kan de göra genom att satsa kunskap, färdigheter och erfarenheter på en verksamhet som är meningsfull, frigörande och verkligt mänsklig eftersom den har att göra med framtida generationers liv.

Arbeta mindre, lev och arbeta bättre, lev ett gott liv

Att radikalt minska energikonsumtionen genom att eliminera meningslös och skadlig

produktion/konsumtion leder logiskt till att tiden för avlönat samhälleligt arbete minskar. Denna minskning måste vara gemensam. Det kapitalistiska slöseriet är av en sådan omfattning att avskaffandet av det otvivelaktigt kommer att öppna konkreta möjligheter till en mycket betydande minskning av veckoarbetstiden (omkring en halv dags arbete) och en avsevärd minskning av pensionsåldern. Denna tendens till minskning kommer delvis att uppvägas av den nödvändiga minskningen av arbetstakten och ökningen av socialt och ekologiskt reproduktionsarbete som behövs för att ta hand om människor (inklusive genom att socialisera delar av det hemarbete som utförs gratis, huvudsakligen av kvinnor) och ekosystem. För att över tid förena dessa rörelser åt olika håll kommer en demokratisk planering att vara avgörande. Den ekosocialistiska brytningen med den kapitalistiska tillväxten leder till en dubbel omvandling av arbetet. Kvantitativt kommer vi att arbete mycket mindre. Kvalitativt kommer det att skapa villkor för att göra arbetet till en av det goda livets aktiviteter – en medveten förmedling mellan människor (därmed också mellan män och kvinnor) och mellan människor och resten av naturen. Denna djupgående omvandling av arbete och liv kommer mer än nog kompensera för den förändrade konsumtion som drabbar arbetarklassens bäst betalda skikt, i huvudsak i de utvecklade länderna.

Minska, återanvänd, återvinn

Synen på produkters livscykel, återvinning, reparationer och cirkularitet är avgörande. För att tillämpa den konsekvent krävs en produktion som är inriktad på att tillgodose verkliga mänskliga behov. Men produktionen av organiskt och fast avfall är en oundviklig verklighet i samhällslivet. Det är därför helt nödvändigt att ha tillräckliga medel för att ta hand om, behandla och återanvända det. Jämte att drastiskt minska konsumtionen är det därför nödvändigt att införa tillräckliga metoder för att återanvända organiskt avfall (såsom kompostering) och utveckla tekniker för att återvinna och återanvända fast avfall, på basis av den kunskap som samlats av vetenskapen och de arbetare som är kollektivt organiserade inom insamling och återvinning av avfall. En ekosocialistisk politik kommer att gynna en lämplig insamling och behandling av förorenat och giftigt avfall från sjukhus, med målet att ha lägsta möjliga inverkan på miljön i samhället.

Garantera kvinnors rätt att kontrollera sina egna kroppar och till ett liv utan våld

Mänskligheten kommer inte att medvetet kunna klara av sitt förhållande till resten av naturen utan att medvetet klara av sitt förhållande till sig själv, det vill säga sin egen biologiska reproduktion, som går igenom kvinnans kropp. Det är ingen slump att de patriarkala angreppen på kvinnors rättigheter intensifieras överallt: dessa angrepp är en väsentlig del av de politiska projekt som försöker upprätta starka statsmakter i de rikas och kapitalisternas tjänst. Oftast genomförs de i namn av en reaktionär ”pro-life”-ideologi, som för övrigt förnekar de av människor skapade klimatförändringarna. Men jämte dessa reaktionära krafter finns också teknokratiska strömningar som skyller den ekologiska krisen på ”överbefolkning”, och därmed försöker genomdriva en auktoritär politik för födelsekontroll. Inför dessa två sorters hot vidhåller vi att det inte går att åberopa någon moral, någon högre mening, ens ekologisk, för att förneka kvinnor deras grundläggande rätt till kontroll över sin egen fertilitet. Att förneka denna rätt går hand i hand med alla andra mekanismer för makt, inklusive ”människans makt” över resten av naturen, och gynnar patriarkatet och dess nuvarande kapitalistiska form. Mänsklighetens frigörelse innefattar kvinnans frigörelse. Det innebär att det är prioriterat att kvinnor måste ha fri tillgång till preventivmedel,

abort, utbildning i hur de används och överhuvudtaget reproduktiv vård. Det inbegriper också kampen mot alla former av fysisk, psykosocial, social eller medicinskt våld mot kvinnor och hbtqi-personer.

Kunskap är en gemensam tillgång: reformera utbildning och forskningssystem

Kunskap är mänsklighetens gemensamma tillgång. Genomförandet av ett ekosocialistiskt krisprogram ha ett skriande behov av en avkoloniserad och dekapitaliserad kunskap, som förkroppsligas i ett stort antal kunniga lärare och forskare inom alla ämnen. Det behövs reformer av utbildningssystemet, utbyggnad av offentliga skolor och universitet, och stopp för diskriminering inom utbildningen, vilket speciellt flickor är offer för i vissa länder. Ursprungsfolkens kunskap och kunnande behöver införlivas och erkännas. Det behövs reformer av forskningen för att den inte längre ska underordnas kapitalet. Forskning ska i första hand riktas mot att reparera ekosystemen och tillgodose de arbetande klassernas behov, och avgöra dessa i samråd med dem.

Bort med tassarna från de demokratiska rättigheterna! Folklig kontroll och självorganisering av kampen

Den härskande klassen står handfallen inför att tygla den ekologiska katastrof som den har skapat, och skärper därför sin regim, kriminaliserar motståndet och hackar på syndabockar. Deras politik har röjt vägen för den nihilistiska, nationalistiska, rasistiska och machopräglade nyfascismen. Gentemot den avslöjade borgarklassen höjer ekosocialismen fanan för att utvidga rättigheter och friheter: förenings-, demonstrations- och strejkfrihet; fria val av parlamentariska organ i ett flerpartisystem; förbud mot privat finansiering av politiska partier; legalisering av folkomröstningar på folkligt initiativ; avskaffa odemokratiska institutioner (som en oberoende centralbank); förbjud privat ägande av viktiga kommunikationsmedel; avskaffa censuren; kamp mot korruption; upplös miliser som tjänar ledarna; respektera ursprungsfolkens och andra folks rättigheter och territorier, etc. Ekosocialism är ett samhälleligt alternativ som kräver den allra bredaste demokrati. Den förbereds idag med en demokratisk självorganisering av den folkliga kampen, och att man på varje nivå kräver öppenhet och folklig kontroll, med vetorätt.

Främja en kulturell revolution grundad på respekt för allt levande och ”kärlek till Pachamama”

För att kunna utveckla en både ekologisk och feministisk (en ekofeministisk) ”vårdande” kultur för folket och miljön är det avgörande med en radikal brytning med ideologin om människans makt över naturen. I synnerhet försvaret av den biologiska mångfalden kan inte bara baseras på förnuft (en riktig förståelse av människans intressen): det kräver lika mycket empati, respekt, försiktighet och den sorts allomfattande syn som ursprungsbefolkningar sammanfattar i orden ”kärlek till Pachamama”. Att vidmakthålla eller återfå denna allomfattande syn – genom kamp, konstnärligt skapande, utbildning och alternativ för produktion/konsumtion – är en stor ideologisk utmaning för den ekosocialistiska kampen. Det moderna väst har systematiserat tanken att människor är gudomliga varelser vars uppdrag är att behärska naturen och utnyttja djur, som förminskas till maskiner. Denna icke-materialistiska syn är nära förknippad med kolonial och patriarkalisk makt, och har idag fullständigt uteslutits av den vetenskapliga kunskapen, Vi är en del av den levande Jorden. Mänskligt liv är omöjligt utan nätverket av liv på denna planet.

Självförvaltad ekosocialistisk planering

Den ekosocialistiska övergången kräver planering. I synnerhet måste energisystemets omvandling (överge kärnkraft och fossila bränslen, spara energi och utveckla förnybara källor) planeras. I motsats till vad man oftast hävdar, står inte planering i motsats till demokrati och självförvaltning. Det katastrofala exemplet med de så kallade ”reellt existerande socialistiska” länderna visar att självförvaltning är oförenligt med en auktoritär, byråkratisk planering som påtvingas uppifrån i strid med all sorts demokrati. Vad innebär en demokratisk ekosocialistisk planering? Konkret innebär det att hela samhället kommer att vara demokratiskt fritt att välja hur produktionen prioriteras och hur mycket resurser som måste satsas på utbildning, sjukvård och kultur. Långt från att vara ”despotisk” innebär den demokratiskt ekosocialistiska planering att friheten till beslutsfattande utövas i hela samhället, på alla nivåer, från lokalt till nationellt till globalt. Man måste befria sig från de alienerande ”ekonomiska lagar” och ”järnburar” som förtingligas i de kapitalistiska och byråkratiska strukturerna. En demokratisk planering som knyts till en minskad arbetstid skulle vara ett stort steg framåt för mänskligheten mot det Marx kallade ”frihetens kungarike”. En ökad fritid är i själva verket ett villkor för att arbetarna ska kunna delta i den demokratiska diskussionen och självförvaltningen av ekonomin och samhället. Ekosocialistisk demokratisk planering handlar om centrala ekonomiska val och inte om lokala restauranger, livsmedelsaffärer, bagerier, småaffärer, hantverksföretag. Det är också viktigt att betona att ekosocialistisk planering inte står i motsats till arbetarnas självförvaltning av sina produktionsenheter. Självförvaltning innebär alltså demokratisk kontroll över planen på alla nivåer – lokalt, regionalt, nationellt, på kontinenter och på planeten i sin helhet. Ekologiska frågor som klimatförändringar är globala och kan bara hanteras på den nivån. Ekosocialistisk demokratisk planering står i motsats till det som ofta beskrivs som ”central planering”, eftersom besluten inte tas av ett ”centrum” utan avgörs demokratiskt av de berörda befolkningarna utifrån närhetsprincipen: närhelst det är nödvändigt måste ansvaret för offentliga åtgärder ges till den minsta enhet som själv kan lösa problemet.

Materiell global nedväxt inom ramen för en ojämn och sammansatt utveckling

Det kommer inte att bli någon nationell lösning. Ett rättvist ekosocialistiskt alternativ kan börja i ett land, men en fullständig tillämpning av det kräver att kapitalismen avskaffas på global nivå. Från och med nu behöver de utsugna och förtryckta därför en konsekvent antikapitalistisk, antiimperialistisk, antirasistisk och internationalistisk strategi vars mål är globalt. Denna strategi måste förena strider som utvecklas i mycket olika sammanhang. Det betyder att ett ekosocialistiskt program som bryter med den kapitalistiska tillväxten är allmängiltigt men tillämpas olika i olika länder. Vissa krav är viktigare i en del länder än i andra, i linje med deras plats i kapitalismens ojämna och sammansatta utveckling under det imperialistiska styret.

Efter århundraden av slaveri och kolonial plundring är befolkningarna i de så kallade ”utvecklingsländerna” nu offer för en ny gigantisk orättvisa. Medan deras ansvar för utsläppen av växthusgaser är litet, i de fattigaste länderna nästan noll, leder de klimatförändringar som orsakas av 200 års imperialistisk kapitalistisk tillväxt till att 3,5 miljarder kvinnor, män och barn i dessa länder hamnar i frontlinjen på de katastrofer som drabbar dem allt hårdare.

Befolkningarna i de dominerade länderna har en grundläggande rätt att få tillgång till värdiga

levnadsförhållanden. Imperialistiska regeringar, internationella institutioner och de perifera ländernas egna regeringar hävdar att en kapitalistisk tillväxt kommer att göra det möjligt för länderna i syd att ”hinna ikapp” de utvecklade kapitalistiska ländernas levnadsstandard. Det enda som behövs är ”goda styrelseformer” för att ”anpassa” samhällena till den globala marknadens behov. Men det är en återvändsgränd, och det syns i det faktum att ojämlikheten ökar (mellan länder och alltmer även i länder) samtidigt som ”koldioxidbudgeten” som är förenlig med 1,5°C snabbt försvinner.

I själva verket håller den imperialistiska utvecklingsmodellen kvar de dominera länderna i en nykolonial underordnad ställning som leverantörer av råvaror och billig arbetskraft, producenter av växt- och djurvaror för export, platser att lagra avfall på – bland annat kolsänkor som kapitalisterna har lagt vantarna på för sina profiters skull – och den ekologiska krisens främsta offer. Till detta läggs nu de utvecklade ländernas skandalösa politik att betala dominerade länder för att spela rollen som gränspolis. De lokala korrumperade ”eliterna” har ett stort ansvar. Istället för att gynna en alternativ utveckling baserad på alternativa sociala värderingar har de kommit att tjäna imperialismen.

Berättelsen om att ”syd hinner ikapp nord” är en illusion, en rökridå för att dölja den fortsatta kapitalistiska och imperialistiska utsugningen som bara ökar ojämlikheterna. I och med den ökande ekologiska katastrofen förlorar denna berättelse all trovärdighet.

BRICS’ multipolära värld är inte något alternativ till imperialismen, och det syns i den politik som Ryssland och Kina, de två främsta ledarna för detta block, för. Deras enväldiga ledare går inte mot den ”klassiska” västimperialismens imperialistiska och förtryckande praktik – de vill ha samma rättigheter. Det de invänder mot är inte heller klyftan mellan rättigheter och verklighet i västvärldens praktik, det är själva rättigheterna (arbetares, kvinnors, hbtqi-personers, etc.). Putin vill bygga ett kolonialt imperium med våld och tvång. Han utnyttjar sina enorma reserver av fossila bränslen och försöker nå allianser med oljemonarkier, andra diktaturer och mäktiga intressen inom energi- och brottsindustrin för att förlänga utvinningen av fossila bränslen så länge som möjligt. Det kinesiska kommunistpartiet påstår att de visar länderna i syd att de kan undgå att domineras och kan utvecklas genom att gå med i projektet Sidenvägen. Men deras planer på ett kapitalistiskt herravälde är en av de främsta drivkrafterna bakom ekologisk ödeläggelse och ackumulation med hjälp av tvångsförflyttning.

Nu är det inte tid att ”hinna ikapp” utan för att dela på planeten. Den stora massan av arbetande människor, kvinnor, ungdom, etniska minoriteter i ”nord” och i de dominerade länderna är drabbas av klimatförändringarna. Enligt de vetenskapliga analyserna av den nuvarande klimatpolitiken kommer den rikaste 1 procenten att släppa ut ännu mer koldioxid 2030; de fattiga 50 procenten kommer att släppa ut lite mer men ligga kvar under en nivå på individuella utsläpp som är förenlig med målet 1,5°C; de mellanliggande 40 procenten kommer att ligga bakom större delen av utsläppsminskningen (där de proportionellt största ansträngningarna läggs på låginkomsttagare i rika länder). Detta är grunden för en internationell kamp för rättvisa och jämlikhet. Den lilla koldioxidbudget som fortfarande är tillgänglig måste och kan delas utifrån historiskt ansvar och förmåga, inte bara mellan länder utan alltmer mellan samhällsklasser. Mineralresurser och den rika biologiska mångfalden måste skördas med försiktighet, i linje med allas verkliga behov.

De imperialistiska ländernas kapitalister är långt mer ansvariga för den ekologiska krisen, och de

måste betala för det. Och även om länder som ”oljemonarkierna”, Ryssland och Kina inte har samma historiska ansvar så måste även de betala. De industrialiserade länderna i ”nord” – Europa, Nordamerika, Australien, Japan – måste göra störst ansträngningar vad gäller en snabb avveckling av meningslös och/eller skadlig produktion. De har också ansvar för att ge de dominerade länderna tillgång till alternativa teknologier och finansiera en ekologisk övergång och verkliga skadestånd för förluster och skador. Patent måste avskaffas för att tillåta folken i syd att gratis få tillgång till teknologier som kan tillgodose verkliga behov utan att använda mer fossil energi.

För att tillfredsställa sina behov behöver folket i dominerade länder en utvecklingsmodell som är radikalt annorlunda än den imperialistiska och produktivistiska modellen, och som prioriterar offentliga tjänster (sjukvård, utbildning, bostäder, tillgängliga transporter, avlopp, elektricitet, dricksvatten) för befolkningsmajoriteten, och inte varuproduktion för världsmarknaden. Denna antikapitalistiska och antiimperialistiska modell exproprierar monopolen inom finans-, gruv-, energisektorn och industrijordbruket och socialiserar dem under demokratisk kontroll.

Speciellt i de fattigare länderna kommer nödvändigheten att tillgodose befolkningens behov att under en viss tid kräva en ökad materiell produktion och energikonsumtion. Inom ramen för den alternativa utvecklingsmodellen och andra internationella utbyten kommer dessa ländernas bidrag till den globala ekosocialistiska nedväxten och respekten för ekologisk balans att bestå av att:

- Ålägga imperialistländerna rättvisa skadestånd.
- Motverka den parasiterande elitens anmärkningsvärda konsumtion.
- Bekämpa de för ekosystemen dödliga megaprojekt som har inspirerats av den nyliberala kapitalistiska politiken, som gigantiska oljeledningar, jättelika gruvprojekt, nya flygplatser, oljeplattformar till havs, stora vattenkraftverk och enorma turistanläggningar som lägger beslag på natur- och kulturarv till de rikas gagn.
- Ekologiska jordreformer för att ersätta industriella jordbruksföretag.
- Vägra låta uppfödare, palmoljeplantager, jordbruksindustrin och gruvindustrin i allmänhet, ”skogskompensation” (projekten REDD och REDD+) liksom ”fiskeavtal” som erbjuder multinationella industrifiskeföretag fiskeresurser, etc., ödelägga ekosystemen.

Genom sin kamp kan de dominerade ländernas arbetande klasser på ett avgörande sätt bidra genom att dra in hela världens utsugna på denna väg, den enda väg som är förenlig med både mänskliga rättigheter och jordklotets begränsningar.

Gå mot flodvågen, förena kampen för att bryta med den kapitalistiska produktivismen. Ta makten, inled en ekosocialistisk sammandrabbning baserad på egen aktivitet, självorganisering, kontroll underifrån och bredaste demokrati

Borgarklassens ekonomi, stat och politik och dess internationella relationer påverkas djupt av den ekosociala återvändsgränd som den kapitalistiska ackumulationen och imperialistiska plundringen har slungat in mänskligheten i. Över hela världen grips utsugna och förtryckta av djup oro.

Det utvecklas motståndsrörelser mot flodvågen. Även under extremt svåra omständigheter står folk upp för sina sociala, demokratiska, antiimperialistiska, ekologiska, feministiska, hbtqi-, antirasistiska, ursprungs- och bonderättigheter. Det har förts viktiga strider och ibland har de vunnit anmärkningsvärda segrar: Gula västarnas rörelse och rörelsen för att försvara pensioner i Frankrike, den ekosocialistiska kampen bland GKN-fabrikens arbetare i Italien, bilarbetarfackets kamp i USA, stängningen av First Quantums koppargruva i Panama 2023, de indiska böndernas seger mot Modis regering, ”zadisternas” seger i Frankrike mot flygplatsen Notre-Dame-des-Landes, kvinnornas seger under kampen för abort i Argentina, och siouxernas seger i USA mot oljeledningen XXL… Men fienden är på offensiven och många strider besegras. Som aktivister i Fjärde internationalen är det vår uppgift att hjälpa till att organisera och utvidga kampen, och se till att vårt ekosocialistiska och internationalistiska perspektiv får inflytande.

Även om arbetarrörelsens historia är rik på kamp för arbetarnas hälsa och miljöskydd, så är produktivismen hos vänsterns, partiernas och fackföreningarnas dominerande krafter ett svårt hinder på vägen till ett ekosocialistiska svar som motsvarar den objektiva situationen. De flesta ledningarna har övergivit alla antikapitalistiska perspektiv. Socialdemokratin och alla andra reformistiska varianter har blivit socialliberala, och deras enda ambition är att korrigera marknaden lite grann socialt, inom de nyliberala ramarnas gränser. De flesta större fackföreningarnas ledarskap begränsar sig till att komplettera den nyliberala politiken med illusionen att en kapitalistisk tillväxt kommer att öka sysselsättning, löner och socialt skydd. Istället för att bygga en medvetenhet om den ekosociala återvändsgränden fördjupar och döljer denna klassamarbetspolitik hur allvarlig den är.

Lyckligtvis börjar en del politiska krafter och fackliga strömningar – speciellt i Europa, USA och Latinamerika – ta avstånd från produktivism och nyliberalism. I fackföreningarna har aktivister som är medvetna om de ekologiska utmaningarna fört fram uppfattningen om en ”rättvis övergång”. Socialdemokrater och ledare för Internationella fackliga samorganisationen har tagit över den i riktning mot att stöda produktivism och företagens konkurrenskraft. Den härskande klassen är expert på manipulering. Det är på detta sätt som regeringar som trampar på rättvisa och organiserar ohållbarhet har börjat använda ”rättvis övergång” och ”hållbar utveckling” i sina diskussioner.

I de ”utvecklade” kapitalistiska länderna har de traditionella krafterna fått förstärkning av de gröna partierna. Det tog fyra decennier för den överväldigande delen av dessa partier att ansluta sig kapitalismens politiska förvaltare. Deras pragmatism grundar sig på det individuella ansvaret som konsument, och sträcker sig in i civilsamhället via ett flertal miljöföreningar. Det har gjort det möjligt för socialdemokratin och traditionella arbetarledare att dölja sitt klassamarbete och försvara det ”socialt mindre onda” mot ekoskatter och andra av ”varken höger eller vänster”-ekologins så kallade ”realistiska” lösningar.

Även om ekosocialismen fortfarande är i minoritet börjar den i andra delar av världen få ett inflytande inom sociala rörelser och den radikala vänstern. En del viktiga lokala erfarenheter – bland annat i Mindanao, Rojava och Chiapas – har kopplingar till det ekosocialistiska perspektivet. Men de flesta ser fortfarande felaktigt kapitalistisk tillväxt som det enda sättet att förbättra samhällsförhållandena.

Med tanke på hur djup krisen och förvirringen är finns det en verklig risk för att det kommer att uppstå en ökande tendens inom delar av de arbetande klasserna att offra ekologiska mål på

utvecklingens, arbetsskapandets och de ökade inkomsternas altare. Denna trend skulle bara skynda på den katastrof som samma klasser redan är det främsta offret för, och minska fackföreningarnas legitimitet ännu mer. Det skulle också skapa en god jordmån för nyfascistiska försök att gröntvätta rasistiska, kolonialistiska och folkmordsprojekt. De främsta målen för dessa hatkampanjer är migranter som flyr från sina ödelagda länder.

Stalinismens och socialdemokratins meriter har djupt misskrediterat det socialistiska projektet. Det är via kamp vi måste uppfinna ett alternativ igen, inte från dogmer.

Vilka står idag i den verkliga ekosocialistiska rörelsens frontlinje? Ursprungsbefolkningar, ungdom, bönder, rasialiserade folk som betalar ett högt pris för den sociala och ekologiska ödeläggelsen. I dessa fyra grupper spelar kvinnor en avgörande roll med sina specifika, ekofeministiska krav, för vilka de kämpar och organiserar sig självständigt.

Den internationella bondealliansen Via Campesina erbjuder många exempel som visar att det är möjligt att kombinera feminismen med försvar av fattigböndernas och ursprungsfolkens krav, kampen mot utvinning och jordbruksindustri, kampen för livsmedelssuveränitet och för att bevara ekosystemen.

Lönearbetarnas överväldigande majoritet saknas eller håller sig i bakgrunden under kampen mot produktivismen. Vissa drar då slutsatsen att klasskampen är förlegad eller måste föras av en ”ekologisk klass” som bara finns i deras fantasi. Men katastrofen kan bara förhindras genom att samhällets produktionssätt omvälvs. En sådan revolution är inte möjlig utan aktivt och medvetet deltagande från de producenter som också utgör befolkningens majoritet.

Andra drar tvärtom slutsatsen att man måste vänta på det ögonblick då arbetarmassorna under kampen för sina omedelbara samhällsekonomiska krav kommer att ha nått en medvetenhetsnivå som gör det möjligt för dem att delta i den ekologiska kampen med en ”klasslinje”. Men hur ska löntagarmassornas medvetenhetsnivå kunna anamma ekologiska frågor i tid om det inte sker någon viktig social kamp som skakar om de produktivistiska ramar inom vilka de spontant, och på ett alltmer defensivt sätt, tar upp sina omedelbara samhällsekonomiska krav? För att gå bortom de produktivistiska ramarna krävs en logik med offentliga initiativ och planering av den nödvändiga omställningen, med garanterad sysselsättning och inkomst.

Klasskampen är inte en kall abstraktion. Den definieras av ”Den verkliga rörelse som avskaffar de rådande förhållandena” (Marx) som också utformar dess aktörer. Kvinnors, hbtqi-personers, förtryckta folks, rasialiserade folks, migranters, bönders och ursprungsfolks kamp för sina rättigheter finns inte bara som ett bihang till arbetarnas kamp mot chefernas utsugning av arbetet. Den är en del av den levande klasskampen.

Den är en del av klasskampen eftersom kapitalismen behöver det patriarkala förtrycket av kvinnor för att maximera sitt mervärde och säkerställa en social reproduktion till en låg kostnad; diskriminering av hbtqi-personer för att bekräfta patriarkatet; strukturell rasism för att rättfärdiga centrums plundring av periferin; en omänsklig ”asylpolitik” för att reglera den industriella reservarmén; den måste underkasta bönderna under det skräpmatsproducerande industrijordbrukets diktat för att pressa ner priset på arbetskraft; och behöver undanröja det respektfulla förhållande som människogrupper fortfarande vidmakthåller inom sig själva och till naturen, och ersätta det med sin individualistiska maktideologi, som förvandlar gemenskapen till en robot och levande

varelser till döda ting. I synnerhet ursprungsfolk och traditionella samhällen leder kampen mot kapitalismens destruktiva makt över deras kroppar och territorier. I många regioner utgör de till och med förtruppen i underklassernas nya revolutionära rörelser. Därför konstaterar vi att de är en grundläggande del av det 21:a seklets revolutionära subjekt.

All denna kamp och arbetarnas kamp mot den kapitalistiska utsugningen är en del av samma kamp för människans befrielse, och en sådan frigörelse är bara verkligt möjlig och värdig mänskligheten om den är medveten om det faktum att vår art tillhör naturen, samtidigt som vi genom vår specifika intelligens har ett oundvikligt och avgörande ansvar för att ta hand om den. Detta är den strategiska slutsats som uppstår genom att kapitalismens förstörande kraft har lett planeten till en ny geologisk era.

Denna analys är grunden till vår strategi att förena den sociala och ekologiska kampen. Närhelst det är möjligt ska denna sammanstrålning också samordnas på internationell nivå genom demokratiska forum. Kampen är global och det ska också vår rörelse vara.

Att ena kampen ska inte begränsas till att sociala rörelser, eller de sociala rörelsernas apparater, söker efter minsta gemensamma nämnare avseende krav. En sådan tanke kan innebära att man bortser från vissa krav från vissa grupper – till skada för de svagaste bland dem – det vill säga motsatsen till förening.

Enandet av den sociala och ekologiska kampen tar med alla samhällsaktörers kamp, från den mest mogna till den mest tveksamma. Det är ett dynamiskt enande som ökar medvetenheten genom ömsesidigt respektfulla handlingar och debatter. Målet är inte att slå fast en bestämd plattform, utan att förena de utsugna och förtryckta i kamp kring konkreta krav som inleder en dynamik vars mål är att erövra den politiska makten och störta kapitalismen i hela världen.

I praktiken innebär ett ekosocialt enande av kampen framförallt att de sektorer som är mest medvetna om de ekologiska hoten riktar sig till de sektorer som är mest medvetna om de sociala hoten, och vice versa, för att tillsammans övervinna den felaktiga kapitalistiska motsättningen mellan socialt och ekologiskt.

I detta förhållningssätt spelar försvaret av en ekologisk fackföreningspolitik som både är klasskamp och mot produktivism en avgörande roll, och grundas på arbetarnas konkreta intresse av att bevara sin hälsa och säkerhet på arbetet och på vilken roll visselblåsare är bäst placerade att spela angående skadorna på ekosystemen och farorna i produktionen.

Som ekosocialistiska aktivister uppmuntrar vi motstånd på arbetsplatserna genom strejker och alla initiativ som gynnar arbetarnas organisering och kontroll. Vi arbetar för att stärka mobiliseringarna genom att kombinera en utvidgning av strejkerna och bygga allt större demonstrationer genom att gynna alla former av självorganisering och självförsvar mot förtryck under strejken, liksom att popularisera den för att säga emot dominerande medias och regeringsapparatens lögner.

Vi inspireras också av former för civil olydnad, från att blockera byggplatser till att bojkotta betalning av hyra, som också har visat sig vara effektiva.

Erfarenheter från kamp hjälper till att ge näring åt den strategiska debatten.

Kampen mot produktivism är mångfacetterad, men i allmänhet är utgångspunkten mycket konkret,

ofta lokal: mot ny infrastruktur för transporter (motorvägar, flygplatser, etc.), kommersiell eller logistisk infrastruktur, infrastruktur för utvinning (gruvor, oljeledningar, jättedammar, etc.), rofferi av mark eller vatten, ödeläggelse av en skog eller en flod, etc. Det är i första hand hot mot det dagliga livet, mot levebröd och hälsa, som mobiliserar människor, inte generaliserande diskussioner. Genom att konfrontera politiska beslutsfattare, kapitalistiska grupper och institutioner som skyddar dem, genom att skapa allianser mellan aktörer med olika historia och engagemang, blir kampen alltmer global och politisk.

Denna kombination av kamp som är förankrad i ett speciellt område med ett exakt mål och allmän kamp finns i hela världen och bildar en ny politisk verklighet som kan kallas ”Blockadien”.

Skapandet av ett nytt ekosocialistiskt klassmedvetande medför också en sammanstrålning av kampen, under vilken (unga) vetenskapsmän kan bidra genom att använda och dela sin kunskap (om agronomi, klimat, natur).

Strejkkommittéer, vårdcentraler, övertagande av företag, markockupationer, självförvaltade bostäder, verkstäder, matsalar, fröbibliotek, etc. gör det möjligt att experimentera med samhällsorganisering utan kapitalism. De gör det möjligt för personer som saknar politisk och ekonomisk makt att uppleva sin egen kollektiva makt och intelligens. När illusionerna om att kunna förbigå eller bara justera systemet skingras, kommer de förr eller senare att möta staten och den kapitalistiska marknaden, som visar att det är omöjligt att klara sig utan politisk makt och att det är nödvändigt att störta systemet. I industrialiserade länder kommer den politiska generalstrejken att bli ett avgörande verktyg. Men genom att bara tillfälligt upprätta en annan legitimitet som är folklig, demokratisk och grundar sig på solidaritet, gör de konkreta alternativen det möjligt för de förtryckta att bli medvetna om sin egen makt och arbeta tillsammans för att bygga sitt eget herravälde.

På ett mer globalt plan är skapandet av självorganiserade organ för folklig makt centralt för vår strategi.

Den av finansvärlden dominerade ”senkapitalismens” systemkris ger näring till både avsky mot den borgerliga regimens förfall och en känsla av hjälplöshet inför den både kvantitativt och kvalitativt djupa försämringen av maktbalansen mellan klasserna. I detta sammanhang får regeringsfrågan en ökad betydelse. En förutsättning för att kunna genomföra en plan för att inleda en brytning är att de arbetande klasserna tar den politiska makten. Samtidigt har de senaste åren visat att det finns dödliga illusioner om politiska projekt som utnyttjar folkliga strävanden, kanaliserar mobiliseringar, i namn av realpolitik till och med kväver dem, och på så sätt stärker den yttersta högern.

Det finns inga genvägar. En ekosocialistisk strategi innefattar kamp för att bilda en folklig makt, kamp för en övergångsplan som utgår från de utsugnas och förtrycktas egen aktivitet, kontroll och direkta ingripande på samhällets alla nivåer. Det går inte att driva igenom några konsekventa åtgärder mot utsugning, förtryck och ödeläggelsen av ekosystemen utan en maktbalans som grundar sig på denna självorganisering. Självbefrielse är inte bara vårt mål, den är också en strategi för att störta den etablerade ordningen.

Nya institutioner måste byggas för att diskutera, demokratiskt besluta och organisera produktionen och hela samhället. Denna nya makt måste konfrontera den kapitalistiska statsapparaten som måste krossas. Att störta samhällsordningen och expropriera kapitalisterna, kommer oundvikligen att möta våldsamt, beväpnat svar från de härskande klasserna. Inför detta våld har de utsugna och förtryckta

inget annat val än att försvara sig. Det kommer då att handla om ett demokratiskt självorganiserat rättmätigt våld, som samtidigt avvisar manschauvinism och substitutionism.

Allt beror på utgången av denna kamp. Oavsett hur djup katastrofen är, kommer kampen att göra skillnad i alla skeden. Under kampen beror allt på de ekosocialistiska aktivisternas förmåga att organisera för att i praktiken orientera sig med hjälp av det historiskt nödvändiga alternativets kompass. Fundera och agera, bygga kamp och verktyg för kamp, jämföra erfarenheter och lära av dem: för att genomföra denna enorma uppgift internationellt krävs ett politiskt verktyg, de utsugnas och förtrycktas nya International. Med detta manifest uttrycker Fjärde internationalen sin beredskap att hjälpa till att möta denna utmaning.